

Paragraf 75

Ärendenummer KS2022/446

Bidra till information och bildande av ny kolonilottsförening

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen tackar för information och ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att fortlöpande rapportera om bildande av våtmark samt skapande av kolonilotter vid Gröngarn i Plexutskottet.

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsens gav den 22 mars 2022, § 63, kommundirektören i uppdrag att aktivt bidra till informationen och bildande av en ny kolonilottsförening efter att Enköpings kommunala natur- och friluftsråd (KFR) inkommit med en skrivelse om att undersöka de formella förutsättningarna (föreningsbildning, arrendeavtal med mera) för nya kolonilottsområden. I skrivelsen föreslog KFR platser som möjligen kan vara lämpliga för nytt kolonilottsområde.

I dagsläget finns det tre kolonilottsområden på kommunal mark, Svartkärrets-, Buskvretens- samt Gröngarns koloniförening. Dessa kolonilottsområden består av föreningar som arrenderar mark av Enköpings kommun. Avtalsparten gentemot kommunen är alltså en förening. Koloniföreningarna hyr i sin tur ut en odlingslott till föreningarnas medlemmar att odla på. I ett historiskt perspektiv har det funnits fler kolonilottsområden runt om i staden men dessa är nedlagda sedan 10-20 år tillbaka på grund av minskande intresse.

Med uppdraget från kommunstyrelsen till kommundirektören har Upplevelseförvaltningen samt Samhällsbyggnadsförvaltningen utrett frågan. Fokus har legat på att titta på förutsättningar att utöka koloniområdet vid Gröngarn med bakgrund i att Enköpings kommun äger mark omedelbart norr Gröngarns koloniförening. Marken som tidigare arrenderats ut som jordbruksmark men som under ett antal år legat i träda.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommundirektören med stöd av förvaltningschef för Upplevelseförvaltningen samt kommunekolog. Dialog har förts med företrädare för Gröngarns kolonilottsörening.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Bedömningen är att kommunen bör gå vidare med en mera detaljerad utredning om anläggande av en våtmark genom att söka statligt stöd för anläggande av marken. Detta ger en ram för anläggande av nya kolonilotter vid Gröngarn samt fortsatt dialog med koloniföreningen. Storleken på kolonilotter avgör antalet möjliga lotter inom ytan. Ju mindre lotter desto fler hushåll kan få ta del av utökningen. Ytan på respektive lott är en dialog som kommunen kan föra med kolonilottsöreningen och som beaktas vid upprättandet av ett arrendekontrakt.

Ekonomiska konsekvenser

LONA-bidraget kommer inte att täcka merkostnader som uppkommer på grund av det tätortsnära läget och mer omsorgsfull gestaltning av marken kring våtmarken. Bidraget täcker inte heller den merkostnad som uppstår på grund av mer omsorgsfull masshantering än om överskottsmassor skulle placeras som kullar med brant lutning i våtmarkens omedelbara närhet. Maskintid för extra noggrann hantering av matjord på en framtida koloniyta innebär också merkostnader som kommunen behöver hantera. Vilken standard behöver ny kolonimark uppnå? Hur hanteras kostnaderna för iståndsättningsåtgärderna av kolonimarken? Hur ska vattenförsörjningen till koloniområdet lösas, hur bekostas detta är frågor som behöver utredas vidare? Tidplanen är avhängig möjligheten till finansiering genom LONA-bidrag för våtmarken.

Ett nytt kolonilottsområde som tillskapas där kommunen arrenderar ut mark genererar en viss intäkt i form av årlig arrendeavgift. En möjlig finansiering av kolonilotter är att kostnaderna för markarbetet för kolonilotterna bakas in i arrendeavgiften samt fördelas över exempelvis en längre period. Detta förutsätter troligen att kostnaden kan fördelas över många medlemmar i koloniföreningen, för att inte innebära orimlig årsavgift för de nya lotterna. En ytterligare ekonomisk aspekt är den alternativa användningen av samma markområde. Marken vid Gröngarn bedöms inte vara aktuell för bostadsbebyggelse utan har varit jordbruksmark och där delar sedan flera år ligger i träda. En väsentlig ekonomisk förutsättning för anläggande av våtmark är att statligt stöd beviljas.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Anläggande av våtmarker samt även koloniträdgårdar har en direkt bäring på kommunens ambitioner inom Agenda 2030. Koloniträdgårdar tillhandahåller viktiga och varierade fördelar för människor i form av matproduktion, pollination, lokal klimatpåverkan, rekreation och social sammanhållning. Stadsnära trädgårdar kan överlag ha en positiv påverkan på det lokala klimatet och luftkvaliteten. Koloniträdgårdar har många fördelar för kommunens invånare, bland annat interaktionen med trädgården, trädgårdsarbetet, relationen till naturen och att skapa sin egen plats. Kombinationen av social interaktion och gemenskap med en fysisk utomhusaktivitet och närheten till naturen förbättrar folkhälsan.

Kommunledningsförvaltningens förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen tackar för information och ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att fortlöpande rapportera om bildande av våtmark samt skapande av kolonilotter vid Gröngarn i Plexutskottet.

Ärendet tf kommundirektör Hannu Högberg redogör för ärendet tillsammans med kommunekolog Anders Lindholm och vattenstrateg Johan Axné.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-09-01

Kartbilagor med beskrivning av förutsättningar, 2022-05-18

Underlag utökning av kolonilotter vid Gröngarns koloniområde, UPF, 2022-05-04

Protokollsutdrag, kommunstyrelsen, 2022-03-22, § 63

Protokollsutdrag, kommunstyrelsens PLEX-utskott, 2022-03-10, § 18

Tjänsteskrivelse, samhällsbyggnadsförvaltningen, 2022-02-15

Skrivelse, kommunala natur- och friluftsrådet, september 2020.

Mötesanteckningar, kommunala natur- och friluftsrådet, 2020-09-07

Yrkanden

Anders Wikman (NE) yrkar att det i beslutet uttryckligen ska stå att koloniområde ska bildas.

Ulrika Ornbrant (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag till beslut och föreslår en beslutsordning som innebär att de båda förslagen ställs emot varandra. Utskottet godkänner beslutsordningen.

Utskottet får ta ställning och ordföranden finner att utskottet beslutat enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutet skickas till:

Tf. kommundirektör Hannu Högberg
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommunledningsförvaltningen
Hannu Högberg

Kommunstyrelsen

hannu.hogberg@enkoping.se

Bidra till information och bildande av en ny kolonilottsförening

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen tackar för information och ger samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att fortlöpande rapportera om bildande av våtmark samt skapande av kolonilotter vid Gröngarn i Plexutskottet.

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsens gav den 22 mars 2022, § 63, kommundirektören i uppdrag att aktivt bidra till informationen och bildande av en ny kolonilottsförening efter att Enköpings kommunala natur- och friluftsråd (KFR) inkommit med en skrivelse om att undersöka de formella förutsättningarna (föreningsbildning, arrendeavtal med mera) för nya kolonilottsområden. I skrivelsen föreslog KFR platser som möjligen kan vara lämpliga för nytt kolonilottsområde.

I dagsläget finns det tre kolonilottsområden på kommunal mark, Svartkärrets-, Buskvretens- samt Gröngarns koloniförening. Dessa kolonilottsområden består av föreningar som arrenderar mark av Enköpings kommun. Avtalsparten gentemot kommunen är alltså en förening. Koloniföreningarna hyr i sin tur ut en odlingslott till föreningarnas medlemmar att odla på. I ett historiskt perspektiv har det funnits fler kolonilottsområden runt om i staden men dessa är nedlagda sedan 10-20 år tillbaka på grund av minskande intresse.

Med uppdraget från kommunstyrelsen till kommundirektören har Upplevelseförvaltningen samt Samhällsbyggnadsförvaltningen utrett frågan. Fokus har legat på att titta på förutsättningar att utöka koloniområdet vid Gröngarn med bakgrund i att Enköpings kommun äger mark omedelbart norr Gröngarns koloniförening. Marken som tidigare arrenderats ut som jordbruksmark men som under ett antal år legat i träda.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kommundirektören med stöd av förvaltningschef för Upplevelseförvaltningen samt kommunekolog. Dialog har förts med företrädare för Gröngarns kolonilottsörening.

Kommunledningsförvaltningens bedömning

Bedömningen är att kommunen bör gå vidare med en mera detaljerad utredning om anläggande av en våtmark genom att söka statligt stöd för anläggande av marken. Detta ger en ram för anläggande av nya kolonilotter vid Gröngarn samt fortsatt dialog med koloniföreningen. Storleken på kolonilotter avgör antalet möjliga lotter inom ytan. Ju mindre lotter desto fler hushåll kan få ta del av utökningen. Ytan på respektive lott är en dialog som kommunen kan föra med kolonilottsöreningen och som beaktas vid upprättandet av ett arrendekontrakt

Ekonomiska konsekvenser

LONA-bidraget kommer inte att täcka merkostnader som uppkommer på grund av det tätortsnära läget och mer omsorgsfull gestaltning av marken kring våtmarken. Bidraget täcker inte heller den merkostnad som uppstår på grund av mer omsorgsfull masshantering än om överskottsmassor skulle placeras som kullar med brant lutning i våtmarkens omedelbara närhet. Maskintid för extra noggrann hantering av matjord på en framtida koloniyta innebär också merkostnader som kommunen behöver hantera. Vilken standard behöver ny kolonimark uppnå? Hur hanteras kostnaderna för iståndsättningsåtgärderna av kolonimarken? Hur ska vattenförsörjningen till koloniområdet lösas, hur bekostas detta är frågor som behöver utredas vidare? Tidplanen är avhängig möjligheten till finansiering genom LONA-bidrag för våtmarken.

Ett nytt kolonilottsområde som tillskapas där kommunen arrenderar ut mark genererar en viss intäkt i form av årlig arrendeavgift. En möjlig finansiering av kolonilotter är att kostnaderna för markarbetet för kolonilotterna bakas in i arrendeavgiften samt fördelas över exempelvis en längre period. Detta förutsätter troligen att kostnaden kan fördelas över många medlemmar i koloniföreningen, för att inte innebära orimlig årsavgift för de nya lotterna. En ytterligare ekonomisk aspekt är den alternativa användningen av samma markområde. Marken vid Gröngarn bedöms inte vara aktuell för bostadsbebyggelse utan har varit jordbruksmark och där delar sedan flera år ligger i träda. En väsentlig ekonomisk förutsättning för anläggande av våtmark är att statligt stöd beviljas.

Sociala och miljömässiga konsekvenser

Anläggande av våtmarker samt även koloniträdgårdar har en direkt bäring på kommunens ambitioner inom Agenda 2030. Koloniträdgårdar tillhandahåller viktiga och varierade fördelar för människor i form av matproduktion, pollination, lokal klimatpåverkan, rekreation och social sammanhållning. Stadsnära trädgårdar kan

överlag ha en positiv påverkan på det lokala klimatet och luftkvaliteten. Koloniträdgårdar har många fördelar för kommunens invånare, bland annat interaktionen med trädgården, trädgårdsarbetet, relationen till naturen och att skapa sin egen plats. Kombinationen av social interaktion och gemenskap med en fysisk utomhusaktivitet och närheten till naturen förbättrar folkhälsan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningsförvaltningen, 2022-09-01
Kartbilagor med beskrivning av förutsättningar, 2022-05-18
Underlag utökning av kolonilotter vid Gröngarns koloniområde, UPF, 2022-05-04
Protokollsutdrag, kommunstyrelsen, 2022-03-22, § 63
Protokollsutdrag, kommunstyrelsens PLEX-utskott, 2022-03-10, § 18
Tjänsteskrivelse, samhällsbyggnadsförvaltningen, 2022-02-15
Skrivelse, kommunala natur- och friluftsrådet, september 2020.
Mötesanteckningar, kommunala natur- och friluftsrådet, 2020-09-07

Hannu Högberg
Tf. kommundirektör
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

Tf. kommundirektör Hannu Högberg
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kartbilagor, förutsättningar för utökning av Gröngarn kolonilottsområde

Förutsättningar av bildande av ny kolonilottsförening vid Gröngarn

Den dialog som Upplivelsesförvaltningen fört med kolonilottsföreningen indikerar ett intresse hos Gröngarns kolonilottsförening att utöka området. Samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF) med VA, park samt Exploatering och Plan har utrett samt medverkat i nedan beskrivna sammanställning. Det är också SBF som tagit fram kartbilagor.

Kommunekologen konstaterar att viss buskvegetation börjat etableras på den tidigare odlingsmarken. I den norra delen av åkermarken behöver en dagvattendamm och våtmark anläggas som ska rena dagvatten och reducera näringsläckage till Enköpingsån från ett jordbruksdike men att det i området finns möjligheter att anlägga nya kolonilotter.

Behovet av yta för våtmark beskrivs översiktligt i fördjupad översiktsplan för Enköpings tätort. Vid anläggande av våtmark skulle den i sin helhet placeras inom den kommunägda åkermarken. Utökning av koloniområdet beror av våtmarksanläggningen både i tid och till areal. Statliga LOVA/LONA-bidrag (lokala vattenvårdsprojekt/lokala naturvårdssatsningen) kommer att sökas för finansiering av våtmarken men det råder en osäkerhet om och när bidrag kan ges. Våtmarken behöver sannolikt anläggas innan delar av resterande mark kan erbjudas för utökning av kolonilottsområdet. Stora volymer överskottsmassor som uppkommer vid arbetet med våtmarken behöver hanteras på ett kostnadseffektivt sätt. Långa transporter av stora volymer jordmassor bör undvikas och placeras lämpligen på den återstående marken. Bedömningen är att det är lämpligt att sprida ut massorna över större yta framför att anlägga kullar.

Kommunägd mark möjlig för utökning av Gröngarns koloniområde

Gröngarns kolonilottsförening arrenderar mark inom kommunägda fastigheten Gröngarn 1:3. Enköpings kommun äger angränsande fastighet Gröngarn 1:2 som i delvis utgörs av obrukad åkermark. Detta möjliggör en utökning av koloniområdet.

Markens beskaffenhet

Marken har tidigare arrenderats ut som jordbruksmark men har under ett antal år legat i träda och viss buskvegetation har börjat etableras. En del av åkerskiftet är låglänt och har därför inte kunnat brukas som åkermark. Sannolikt är den låglänta delen i dagsläget inte lämplig som kolonimark utan markåtgärder.

Behov av areal för dagvattenåtgärder och våtmark

Delar av den kommunägda marken behövs för att omhänderta dagvatten i en våtmark som även ska reducera näringsläckage från ett jordbruksdike innan vattnet når recipienten Enköpingsån. Behovet av våtmark är kortfattat beskrivet i fördjupad översiktsplan för Enköpings tätort (Plan för Enköpings stad, 2018).

Våtmarksanläggandet avgör areal och tidpunkt för utökat koloniområde

Statliga LOVA/LONA-bidrag kan sökas för finansiering av våtmarken men det råder osäkerhet om och när bidrag kan erhållas. Bidraget söks under höst och beslutas kring årsskiftet.

Våtmarken behöver sannolikt anläggas innan delar av resterande mark kan erbjudas för utökning av kolonilottsområdet. Stora volymer överskottsmassor som uppkommer vid arbetet med våtmarken behöver placeras på ett kostnadseffektivt sätt. Långa transporter av stora volymer

Kartbilagor, förutsättningar för utökning av Gröngarn kolonilottsområde

jordmassor bör undvikas och placeras lämpligen på den återstående närliggande åkermarken. Bedömningen är att det är lämpligt att sprida ut massorna över större yta istället för att anlägga kullar. Den låglänta marken som tidigare inte ansetts lämplig som åkermark bör kunna höjas och få en bättre dränering. Detta skapar bättre förutsättningar för framtida koloniområdesanvändning.

Utformning av våtmarken i tätortsnära läge

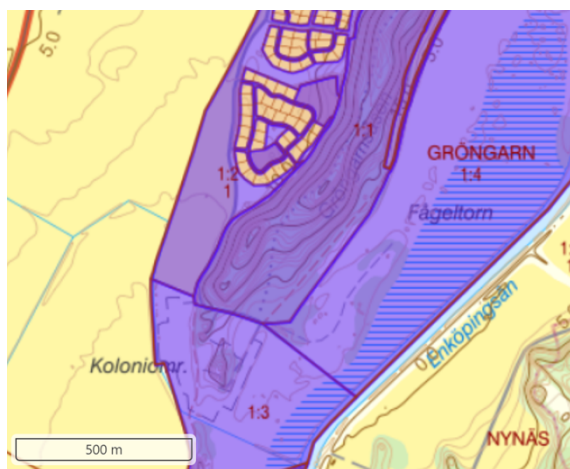
Platsen ligger publikt, nära bostäder, inom cykelavstånd från tätorten och längs cykelvägen till Haga. Våtmarken och kringliggande marktyper förväntas bli en rekreativ miljö som behöver anläggas på ett säkert sätt med trygga släntlutningar ned mot vattnet och med vissa tillgänglighetsåtgärder såsom exempelvis stigar. Våtmarkens närhet till ett framtida utökat koloniområde gör att även en utökad kolonidel hamnar i blickfånget för en välbesökt miljö. Här finns också möjlighet att göra åtgärder som främjar biologisk mångfald, bland annat kan nektarresurser för pollinerande insekter gynnas. Kolonilotterna kommer att bidra med nektarresurser jämfört dagens åkermark, som dessutom befinner sig i tidig igenväxningsfas. Sammantaget så behöver kommunen beakta ett antal aspekter som kan komma att påverka utformningen av och arealen som är möjlig som utökad kolonimark.

Tidplan

Det går som nämnts inte i dagsläget att säga när våtmarksarbetet kan genomföras vilket innebär att det inte heller går att säga när marken kan vara färdig att arrendera ut som kolonimark. Ett antagande är att året efter att LOVA-bidrag ansökts samt beslutats kan våtmarken färdigställas. Om bidrag beviljas vid årsskiftet 2022/23 kan anläggningsarbetet vara klart hösten därpå och marken färdig att utarrenderas inför odlingssäsongen 2024.

Samhällsbyggnadsförvaltningen sänder in en ansökan till Länsstyrelsen om stöd för bildande av våtmark den 2 september 2022.

Från Samhällsbyggnadsförvaltningen har VA, Park, Exploatering och Plan medverkat i framtagande av tjänsteskrivelsen daterad 2022-09-01 (dnr KS 2022/126).

Kommunägda fastigheter.

Tidigare utarrenderad åkermark på Gröngarn 1:2. En våtmark kommer att anläggas på norra delen av åkermarken.

Kartbilagor, förutsättningar för utökning av Gröngarn kolonilottsområde

Den blåmarkerade ytan på drygt 2 hektar kan helt eller delvis bli aktuell för utökning av lägenhetsarrende för koloniverksamhet. Befintlig arrendeyta för Gröngarns koloniområde i gult.

2022-05-18

Anders Lindholm

Kommunekolog, Planavdelningen

Upplevelseförvaltningen

Underlag om eventuell utökning av kolonilotter i Enköpings kommun:

Kommunens natur- och friluftsråd har lyft frågan om behovet av att utöka antalet kolonilotter i Enköpings kommun. Det råder kö och väntetid till befintliga kolonilottsföreningar. Frågan bereds för att kunna lyftas på rådets möte den 30 maj 2022.

Kommunens plan och exploateringsenhet har tillfrågats om möjligheter till en utvidgning av antalet kolonilotter i Enköping. Plan och exploatering meddelar att de bästa förutsättningarna för utvidgning är i anslutning till Gröngarns Kolonilottsförening, i södra ändan av Gröngarnsåsen. Det är kommunens största kolonilottsförening med cirka 120 medlemmar. I anslutning till föreningens befintliga område utpekade en lämplig yta för nya kolonilotter, på åsens västra sida. Kommunekologen Anders Lindholm berättar att samma yta är planerad att användas för att anlägga en våtmark som ska uppta överskott av växtnäring i området, samt utgöra buffert vid stora dagvattenflöden från intilliggande bostadsområde. Berörda tjänstepersoner på plan och exploateringsavdelningen gör bedömningen att de ovan nämnda projekten kan förenas på den utpekade ytan. Det bör finnas plats för 15-30 nya kolonilotter i storleken 100 kvm, att samlokaliseras med planerad våtmark.

Någon gång i mitten av 1970-talet startade Gröngarns Kolonilottsförening. Från början var det en odling avsedd för att kunna ha grönsaker och potatis en bit in på hösten, kanske ända in under vintern. Efter några år blev det tillåtet att uppföra vindskydd; en byggnad med väggar på tre sidor och en verktyglåda för att förvara sina spadar och grepar. Någon gång på 1980-talet blev det tillåtet att uppföra förråd med en maximal yta av 6 kvm som sedan utökades till 10 kvm. Föreningen fick 2011 ett nytt arrendeavtal där Enköpings kommun höjde arrendeavgiften från 1 248 kr per år för hela området på 78 000 m² till 15 600 kr per år med en omräkning varje år utifrån Konsumentprisindex (KPI). Andra kolonilottsföreningar i Enköping är Buskvretens Koloniförening som ligger beläget i änden av Verkmästaregatan, nära Fagerskogen, med ca 70 lotter samt Svartkärrets Kolonilottsförening.

Föreningen Gröngarns Kolonilottsförening meddelar att man är intresserade av en utökning av antalet lotter och medlemmar. Ordföranden har förankrat en sådan plan i föreningens styrelse. En dialog mellan föreningen och kommunen behöver inledas för planering och utformning av det nya området samt för att diskutera förutsättningarna för ett tilläggsavtal avseende arrende.

Jonas Nyström

Förvaltningschef Upplevelseförvaltningen

Paragraf 63

Ärendenummer KS2022/126

Svar på skrivelse - Skapa nya kolonilottsområden

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ge kommundirektören i uppdrag att aktivt bidra till informationen och bildande av en ny kolonilottsföreningen.

Sammanfattning

KFR, Enköpings kommunala natur- och friluftsråd, har inkommit med en skrivelse om att undersöka de formella förutsättningarna (föreningsbildning, arrendeavtal med mera) för nya kolonilottsområden. I skrivelsen har de även föreslagit åtta stycken platser som möjligen kan vara lämpliga för nytt kolonilottsområde. Kommunstyrelsen har beslutat om att ge samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för nybildning av kolonilottsområden.

Ärendet har beretts av tjänstemän från plan- och exploateringsavdelningen samt park- och gatuavdelningen.

I dagsläget finns det tre kolonilottsområden på kommunal mark, Svartkärrets-, Buskvretens- samt Gröngarns koloniförening. Dessa kolonilottsområden består av föreningar som har bildats och föreningen har sedan arrenderat marken av Enköpings kommun. Avtalsparten gentemot kommunen är alltså en förening. Koloniföreningarna hyr i sin tur ut en liten odlingslott till föreningarnas medlemmar att odla på. Tittar vi historiskt så har det funnits fler kolonilottsområden runt om i staden men dessa är nedlagda sedan 10-20 år tillbaka på grund av minskande intresse. För att besvara den konkreta frågan, att undersöka de formella förutsättningarna för att skapa nya kolonilottsområden, så behövs alltså individer som är villiga att bilda en förening. Först då finns det en avtalspart och föreningen kan då arrendera mark av Enköpings kommun genom att teckna ett arrendeavtal. Arrendeavtalet reglerar bland annat tidsperiod, avgift och ansvarsförhållanden parterna emellan.

Detta är i praktiken ganska simpelt att ordna så länge det finns ett intresse hos medborgarna att bilda en förening. Den mer komplexa frågan är var i staden som det kan finnas kommunal mark som är lämplig för ändamålet, det vill säga i det här fallet ett kolonilottsområde och allt som det innebär. Marken bör även kunna upplåtas under relativt lång tid då föreningen behöver göra vissa investeringar på odlingsområdet (redskapsbod, bevattning med mera). De områden som föreslås i skrivelsen har setts över och anses samtliga ha en del motstående intressen. Nya

koloniområden bör istället planeras i ett sammanhang och då lämpligen vid en kommande revidering av fördjupad översiktsplan. Ekonomiska konsekvenser i det fall ny/nya kolonilottsområden tillskapas framöver kommer det att generera en liten intäkt för kommunen i form av årlig arrendeavgift (0,2 kronor per kvadratmeter). En ekonomisk aspekt att ha med sig vid upplåtande av kolonilotter på ett markområde är att titta på den alternativa användningen av samma markområde. Skulle kommunen exempelvis upplåta en fastighet i Älvdansen för kolonilottsodling istället för att sälja fastigheten för bostadsbebyggelse så går kommunen i det fallet miste om en försäljningsintäkt.

Yrkanden

Kenneth Hällbom (MP) yrkar att kommunstyrelsen beslutar att ge kommundirektören i uppdrag att aktivt bidra till informationen och bildande av en ny kolonilottsörening.

Ulrika Ornbrant (C) yrkar bifall till Kenneth Hällboms (MP) yrkande.

Anders Lindén (SD) yrkar bifall till Kenneth Hällboms (MP) yrkande.

Peter Book (M) yrkar bifall till Kenneth Hällboms (MP) yrkande.

Beslutsgång

Ordförande frågar om kommunstyrelsen kan besluta i enlighet med Kenneth Hällboms (MP) yrkande och finner att kommunstyrelsens beslutar så.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag, kommunstyrelsens PLEX-utskott, 2022-03-10, § 18

Tjänsteskrivelse, samhällsbyggnadsförvaltningen, 2022-02-15

Skrivelse, kommunala natur- och friluftsrådet

Mötesanteckningar, kommunala natur- och friluftsrådet, 2020-09-07

Protokollsutdrag, kommunstyrelsen, 2021-01-26, § 12

Beslutet skickas till:

Enköpings kommunala natur- och friluftsråd (KFR)

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Kommundirektören, för kännedom

Paragraf 18

Ärendenummer KS2022/126

Svar på skrivelse - Skapa nya kolonilottsområden

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Skrivelsen anses besvarad.

Reservationer

Anders Wikman (NE) reserverar sig mot beslutet med följande motivering:

"Jag reserverar mig mot detta passiva svar på kommunstyrelsens uppdrag till Samhällsbyggnadsförvaltningen om att "utreda förutsättningarna för nybildning av kolonilottsområden". Det är nu drygt 1,5 år sedan Enköpings kommunala natur- och friluftsråd beslutade att skicka en skrivelse till kommunstyrelsen som ett "initiativ till att flera områden (för kolonilotter) skapas i vår stad". Att Plex-utskottet nu passivt "besvarar skrivelsen" anser jag inte motsvarar de förväntningar vi har rätt att ställa på hur ett politiskt initiativ återkopplas. Om intentionen och uppdraget uppfattades som otydligt borde det kunna ha klargjorts av den politiska ledningen under de 1,5 år som gått. Att vi efter den här långa tiden inte kommit ett enda steg framåt i frågan - än en hänvisning till en kommande revidering av översiktsplanen - anser jag visar på brister som behöver åtgärdas i kommunens förmåga till handlingskraft".

Ärendet

Bakgrund

KFR, Enköpings kommunala natur- och friluftsråd, har inkommit med en skrivelse om att undersöka de formella förutsättningarna (föreningsbildning, arrendeavtal etc.) för nya kolonilottsområden. I skrivelsen har de även föreslagit åtta (8) stycken platser som möjligen kan vara lämpliga för nytt kolonilottsområde.

Kommunstyrelsen har beslutat om att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för nybildning av kolonilottsområden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av tjänstemän från plan- och exploateringsavdelningen samt park- och gatuavdelningen.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

I dagsläget finns det tre (3) kolonilottsområden på kommunal mark, Svartkärrets-, Buskvretens- samt Gröngarns koloniförening. Dessa kolonilottsområden består av föreningar som har bildats och föreningen har sedan arrenderat marken av Enköpings kommun. Avtalsparten gentemot kommunen är alltså en förening. Koloniföreningarna hyr i sin tur ut en liten odlingslott till föreningarnas medlemmar att odla på. Tittar vi historiskt så har det funnits fler kolonilottsområden runt om i staden men dessa är nedlagda sedan 10-20 år tillbaka på grund av minskande intresse. För att besvara den konkreta frågan, att undersöka de formella förutsättningarna för att skapa nya kolonilottsområden, så behövs alltså individer som är villiga att bilda en förening. Först då finns det en avtalspart och föreningen kan då arrendera mark av Enköpings kommun genom att teckna ett arrendeavtal. Arrendeavtalet reglerar bland annat tidsperiod, avgift och ansvarsförhållanden parterna emellan.

Detta är i praktiken ganska simpelt att ordna så länge det finns ett intresse hos medborgarna att bilda en förening. Den mer komplexa frågan är var i staden som det kan finnas kommunal mark som är lämplig för ändamålet, det vill säga i det här fallet ett kolonilottsområde och allt som det innebär. Marken bör även kunna upplåtas under relativt lång tid då föreningen behöver göra vissa investeringar på odlingsområdet (redskapsbod, bevattning med mera). De områden som föreslås i skrivelsen har setts över och anses samtliga ha en del motstående intressen. Nya koloniområden bör istället planeras i ett sammanhang och då lämpligen vid en kommande revidering av fördjupad översiktsplan. Ekonomiska konsekvenser I det fall ny/nya kolonilottsområden tillskapas framöver kommer det att generera en liten intäkt för kommunen i form av årlig arrendeavgift (0,2 kr/kvadratmeter). En ekonomisk aspekt att ha med sig vid upplåtande av kolonilotter på ett markområde är att titta på den alternativa användningen av samma markområde. Skulle kommunen exempelvis upplåta en fastighet i Älvdansen för kolonilottsodling istället för att sälja fastigheten för bostadsbebyggelse så går kommunen i det fallet miste om en försäljningsintäkt.

Markförvaltare Jonas Bergström redogör för ärendet.

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till kommunstyrelsens beslut

Skrivelsen anses besvarad.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2022-02-15

Skrivelse från KFR

Mötesanteckningar 2020-09-07

Kommunstyrelsens paragraf 12, 2021-01-26

Beslutsgång

Anders Wikman (NE) yrkar återremiss av ärendet med följande motivering: Jag yrkar på återremiss med uppdrag till förvaltningen att presentera alternativa placeringar för nya kolonilotter.

Solweig Sundblad (S) och Linda Johansson (S) stödjer Anders Wikmans (NE) yrkande om återremiss.

Anders Wikman (NE) yrkar avslag till förvaltningens förslag till beslut om ärendet ska avgöras idag.

Ordföranden finner att det finns ett yrkande om återremiss från Anders Wikman (NE) med flera och föreslår att utskottet först får ta ställning om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras till förvaltningen. Om beslutet blir att ärendet ska avgöras idag får utskottet ta ställning till ärendet i sak. Utskottet godkänner beslutsordningen.

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att utskottet beslutat att ärendet ska avgöras idag.

Votering begärs.

Omröstning

Ordföranden föreslår att de som anser att ärendet ska avgöras idag röstar **Ja** och de som stödjer Anders Wikmans (NE) förslag till återremiss röstar **Nej**. Utskottet godkänner beslutsordningen.

Beslutande	Ja	Nej	Avstår
Anders Wikman (NE), vice ordförande		X	
Staffan Karlsson (M)	X		
Jenny Gavelin (L)	X		

Solweig Sundblad (S)		X		
Linda Johansson (S)		X		
Anders Lindén (SD)	X			
Ulrika Ornbrant (C), ordförande	X			
Summa	4	3	0	

Resultatet av om röstningen blir **4 Ja-röster** och **3 Nej-röster**, vilket innebär att utskottet beslutat att ärendet ska avgöras idag

När det gäller ärendet i sak konstaterar ordföranden att det nu dels finns förvaltningens förslag till beslut och dels Anders Wikmans (NE) förslag om avslag till beslutet. Ordföranden ställer de båda förslagen i proposition mot varandra och finner att utskottet beslutat godkänna förvaltningens förslag till beslut.

Beslutet skickas till:

Enköpings kommunala natur- och friluftsråd (KFR)
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Jonas Bergström
0171-627425
jonas.bergstrom@enkoping.se

Kommunstyrelsen

Skapa nya kolonilottsområden

Förslag till kommunstyrelsens beslut

Skrivelsen anses besvarad.

Ärendet

Bakgrund

KFR, Enköpings kommunala natur- och friluftsråd, har inkommit med en skrivelse om att undersöka de formella förutsättningarna (föreningsbildning, arrendeavtal etc.) för nya kolonilottsområden. I skrivelsen har de även föreslagit åtta (8) stycken platser som möjligen kan vara lämpliga för nytt kolonilottsområde.

Kommunstyrelsen har beslutat om att ge Samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att utreda förutsättningarna för nybildning av kolonilottsområden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av tjänstemän från plan- och exploateringsavdelningen samt park- och gatuavdelningen.

Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning

I dagsläget finns det tre (3) kolonilottsområden på kommunal mark, Svartkärrets-, Buskvretens- samt Gröngarns koloniförening. Dessa kolonilottsområden består av föreningar som har bildats och föreningen har sedan arrenderat marken av Enköpings kommun. Avtalsparten gentemot kommunen är alltså en förening. Koloniföreningarna hyr i sin tur ut en liten odlingslott till föreningarnas medlemmar att odla på. Tittar vi historiskt så har det funnits fler kolonilottsområden runt om i staden men dessa är nedlagda sedan 10-20 år tillbaka på grund av minskande intresse.

För att besvara den konkreta frågan, att undersöka de formella förutsättningarna för att skapa nya kolonilottsområden, så behövs alltså individer som är villiga att bilda en förening. Först då finns det en avtalspart och föreningen kan då arrendera mark av Enköpings kommun genom att teckna ett arrendeavtal. Arrendeavtalet reglerar bland annat tidsperiod, avgift och ansvarsförhållanden parterna emellan.

Detta är i praktiken ganska simpelt att ordna så länge det finns ett intresse hos medborgarna att bilda en förening.

Den mer komplexa frågan är var i staden som det kan finnas kommunal mark som är lämplig för ändamålet, d.v.s i det här fallet ett kolonilottsområde och allt som det innebär. Marken bör även kunna upplåtas under relativt lång tid då föreningen behöver göra vissa investeringar på odlingsområdet (redskapsbod, bevattning etc). De områden som föreslås i skrivelsen har setts över och anses samtliga ha en del motstående intressen. Nya koloniområden bör istället planeras i ett sammanhang och då lämpligen vid en kommande revidering av fördjupad översiktsplan.

Ekonomiska konsekvenser

I det fall ny/nya kolonilottsområden tillskapas framöver kommer det att generera en liten intäkt för kommunen i form av årlig arrendeavgift (0,2 kr/kvadratmeter).

En ekonomisk aspekt att ha med sig vid upplåtande av kolonilotter på ett markområde är att titta på den alternativa användningen av samma markområde. Skulle kommunen exempelvis upplåta en fastighet i Älvdansen för kolonilottsodling istället för att sälja fastigheten för bostadsbebyggelse så går kommunen i det fallet miste om en försäljningsintäkt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2022-02-15

Skrivelse från KFR

Mötesanteckningar 2020-09-07

Kommunstyrelsens paragraf 12, 2021-01-26

Patrik Holm
Plan- och exploateringschef
Enköpings kommun

Jonas Bergström
Markförvaltare
Enköpings kommun

Beslutet skickas till:

Enköpings kommunala natur- och friluftsråd (KFR)
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Skapa nya Kolonilottsområden

Gullviva, mandelblom, kattfot och blå viol .... så sjunger vi i visan men dessa blommor blir alltmer sällsynta i vår natur. Fjäril'n vingad syns på Haga .... men inte lika ofta och inte lika många som förr. Lärkan drillar högt i skyn .... ifall den hittar någon lämplig åker att bygga sitt bo i. I vårt land är det framförallt förändringar i odlingslandskapet som lett till att arter håller på att försvinna. Naturliga betesmarker, slåtterängar, hagmarker och dikesrenar har minskat kraftigt genom effektivisering av jordbruket. Gamla sorter av våra kulturväxter håller också på att försvinna när växtförädlingen får fram nya högvakastande sorter.

Var finns sådana livsutrymmen idag som skulle kunna motsvara gamla tiders odlingslandskap. Ja, kanske i ett koloniområde eller i större trädgårdar. Här finns möjlighet att skapa olika miljöer som gynnar både flora (såväl vild som odlad) och fauna. De flesta av de arter som anses vara på tillbakagång eller direkt hotade hör hemma i odlingslandskapet.

Redan i begreppet koloniträdgårdar ligger att det är ett myller av små trädgårdar med en rik variation i växtlighet. På så sätt gynnas den biologiska mångfalden utan att vi ens tänker på det. Trädgårdarnas betydelse för människors upplevelser, livskvalitet och hälsa bevisas genom att friskfaktorer fullt ut kan tillgodoses genom trädgårdsaktiviteter på olika sätt.

På kolonilotten kan det finnas en liten stuga eller ett redskapsskjul. Ursprungliga syftet med koloniträdgårdar, att ge människor möjlighet till trädgårdsodling av frukt och grönt, har sedan 1950-talet ändrat karaktär från ren nyttoträdgård till mera av prydnadsträdgård (men oftast en kombination av bådadera. De flesta arrenderar marken av sin kommun på långa kontrakt upp till 25 år. Områdena har vanligtvis offentliga vägar genom sig för att vara delvis öppna och därmed njutbara för alla.

I Enköping har vi f.n. tre Kolonilottsområden (Svartkärret, Gröngarns och Buskvretens Koloniföreningar). Alla är fullsatta och det är väntetid på att få platser. De har också väldigt olika karaktär från mindre hus, typ friggebodar och till bara en jordlott i Buskvreten. Arrendeavtalen ser också olika ut för föreningarna.

Kommunala Naturvårds- och Friluftsrådet (KFR) vill nu ta initiativ till att flera områden skapas i vår stad. Vi är övertygade om att behovet redan idag är stort av att få tillgång till en egen liten täppa för odling och rekreation, bland vår växande befolkning.

Det skulle också bli tacksamma områden för att bevara den hotade Biologiska Mångfalden, genom inbyggarnas odling av diverse kulturväxter. Eftersom områdena är öppna blir de också en tillgång för närboendes vardag som promenad- och inspirationsmål.

KFR vill att KS och TN utreder de formella förutsättningarna (föreningsbildning, arrendeavtal etc.), samt de nedan föreslagna eller andra lämpliga områden för att därefter kunna lägga förslag till nybildning av Kolonilottsområden.

1. Fanna Mosse (i anslutning till den numera kommunägda men tomma fastigheten)
2. Vid infarten till Dyarna, bakom båtskjulen, men utanför det tänkta Naturreservatsområdet.
3. Korsängsfältets östra delar nedanför Fårticksgatan och Vattentornet.
4. Väster om Gånstaberget (grottsidan) ner mot Bredsandsvägen.
5. Fältet norr om Gånstagården mellan GC-vägen- JP Johanssons gata – Boglösavvägen.
6. Rosersbergfältet mellan Boglösavägen – nya badhuset – Husbergsskogen.
7. Vid Ena Gård, norr om motorvägen.
8. I Stenvreten mellan 55-an – järnvägen – Österleden

För Kommunala Naturvårds- & Friluftsrådet, Ingvar Smedlund, Ordförande

Mötesanteckningar

Enköpings kommunala natur- och friluftsråd (KFR)

Tid och plats	2020-09-07, 18.00 – 19.50 Himlabacken, Gröngarsåsen
Beslutande	Ingvar Smedlund, ordförande (M) Pekka Westin, Enköpings Naturskyddsförening Leif Almqvist, Enköpings Allmänna Idrottsförening Göran Johansson, Enavandrarna Ruth Hobro, Entomologiska föreningen Agneta Nyberg, Enavandrarna Linda Johansson (S)
Övriga deltagare	Anders Lindholm, kommunekolog Per-Ola Borgestig, natur- och friluftspanerare Malin Kvist, sekreterare

Öppnande, upprop, justering

- Ordförande Ingvar Smedlund öppnar mötet.
- Per-Ola Börjestig, ny natur- och friluftspanerare, presenterar sig.
- **Beslut:** Till justerare utses Leif Almqvist

Godkännande av föredragningslistan

- **Beslut:** Föredragningslistan godkänns.

Förslag till skrivelse om nya kolonilottsområden

- Kenneth Hällbom har tagit fram ett förslag till skrivelse om att skapa kolonilottsområden
- **Beslut:** Skrivelsen skickas till kommunstyrelsen för fortsatt beredning.

Information från naturvårdsområdet

- Anders Lindholm berättar om hur arbetet går med utredningen om att bilda ett naturreservat av Gröngarsåsen-Dyarna.
- Anders berättar om arbetet med översiktsplaneringen och dialogerna ute i kransorterna.
- En skylt har kommit upp vid Förbiparken
- Anders informerar om arbetet med hållbarhetslöftet för biologisk mångfald.
- Anders informerar om fiskdöd i Enköpingsån under sommaren.
- Arbete med att få fram en skogsskötselplan pågår
- **Beslut:** KTR tackar för informationen.

Information från ordförande

- Det politiska arbetet har precis kommit igång. Hittills har endast ett kommunstyrelsesammanträde genomförts.

Information från föreningarna

- En fråga lyfts om man får rida på Upplandsleden.
- En fråga ställs om invasiva arter i Svinnegarnviken
- En fråga ställs om gässen vid Bredsandsbadet och vad man skulle kunna göra åt dem.
- En fråga ställs om huruvida ett skidspår skulle kunna finnas i Gånsta med hjälp av isskrap från hallarna. I nuläget finns inget konstsnöspår i kommen. Frågan om konstsnöspår bör drivas i upplevelse nämnden. Ingvar tar med sig frågan.

Avslutning

- Ordförande Ingvar Smedlund avslutar mötet.

Antecknat av

Justeras

Justeras

Malin Kvist
SekreterareIngvar Smedlund
OrdförandeLeif Almqvist
Justerare